

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5; poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značajo vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.30

Štev. 131 • Maribor, sobota, dne 16. novembra 1940 • Leto XV

Duhovno in praktično sodelovanje je najboljši sporazum

Te dni smo čitali v listih očitke, ki se tičejo hrvaškega gibanja. Očitki najbrže niso najbolj lojalni, vendar pa imajo nekaj jedra v sebi. Označeni očitki pravi, da je davčni in finančni dotok hrvaške banovine razmeroma neugoden in da je treba napram narodu in z njim voditi realno politiko, ki vceplja narodu čut dolžnosti in pravice do skupnosti. Očita dalje, da narod ne more teh stvari dometi, če se goji v njem preveč nacionalnega šovinizma, ki je prav podoben demagogiji, kadar nima tega cilja, ki smo ga navedli zgoraj.

Ne bomo teh očitkov ne odobraval in ne zavračali, ker hrvaški listi sami poudarjajo, da se mora iz nacionalne ideološke strnjivosti poroditi tudi pozitivna stran hrvaškega nacionalnega kmetiškega gibanja.

Mi smo o tem vprašanju razmotrivali. Postavili smo ga tako-le:

Upravni sporazum med Hrvati in Srbi je napravljen in se izvaja. Potreben je pa še duhovni sporazum, to je, politični in gospodarski, ki se pa doseže s tem, da se izvede najlojalnejše sodelovanje. Ta sporazum še ni dovršen.

Popolnoma jasno pa je, da partikularni šovinistični nacionalizem (ozko nestrpnost) in naj se imenuje kakorkoli, zgoraj navedenega sporazuma ne more pospeševati. Šovinizem je nekaj drugega kakor narodnost. Šovinizem ne pozna mere, kakor se je že deloma pokazalo v sporih glede dobav prehrane, dočim smotrna narodna zavest v polni meri lahko trezno presoja potrebo politične in socialne skupnosti.

Naravno in razumljivo je, da se iskra šovinizma rada razplamti v škodljivi ekstrem (skrajnost), toda trezni in praktični politiki ne smejo nikdar slediti ekstremom, ki lahko kvarijo najboljše namene in najboljšo politiko. Stvarni in trezni politiki morajo ostati tudi ob najhujših ekstremih stvarni in trezni.

Draginja v številkah

Kakor jo zaznamuje indeks cen Narodne banke v Beogradu.

Od septembra do oktobra letos je narasel indeks cen na debelo od 106.7 na 115.2 (lani v oktobru 85.3).

Splošni indeks cen na drobno se je v teku enega leta povečal od 86.7 na 121.1, torej za okroglo 40 odstotkov. Splošni indeks cen na drobno je v teku enega leta v desetih največjih mestih naše države narasel od 91.8 na 133.4.

Draginje noče biti kraj. Ako se hoče draginjo zaježiti, potem je treba določiti najvišje cene za poljske pridelke, surovine in industrijske izdelke, tako pri kmetu, kot pri tovarnarju in trgovcu.

Četrtna milijarde dinarjev bomo morali plačati

Nemčiji na račun predvojnih posojil, ki smo jih najeli v Nemčiji oziroma se vrednostni papirji teh posojil nahajajo v posesti nemških zasebnikov, bank in zavodov. Ta znesek bomo odplačali z dobavo življenjskih potrebščin v letu 1941 in 1942, po 500 milijard dinarjev.

Iz Norveške. Iz Švedske poročajo: V norveškem mestu Bergenu je prišlo do velikih demonstracij proti Quislingovi stranki »Nasjonal Samling«. Radi tega so nemške oblasti proglasile v mestu in okolici obsedno stanje in poslale tja znatna ojačenja nemških vojaških čet. V glavnem norveškem mestu, Oslo, je prišlo nedavno do demonstracij v tamkajšnjem gledališču. Največji norveški jutranji dnevnik »Tidens Tegn« je do nadaljnjega ustavljen, ker je komentiral gledališke demonstracije v Oslu. (Volksstimme.)

Po Molotovem obisku v Berlinu

Molotov je bil dvakrat s Hitlerjem

Predsednik vlade SSSR in komisar za zunanje zadeve Molotov je dne 14. t. m. zopet odpotoval iz Berlina, potem ko se je v Berlinu dvakrat sestel s Hitlerjem. Razgovori s Hitlerjem so trajali več ur, kar je pa pripisati dejstvu, da govori Molotov samo ruski, Hitler pa samo nemški in sta morala pri razgovorih sodelovati dva tolmača. Razgovori se torej niso vršili med štirimi očmi, kot so pisali listi.

O čem so se razgovarjali in kaj so sklenili, se ne ve, razen kar je uradno objavljeno.

Uradno poročilo iz Moskve pove:

»V času bivanja v Berlinu je imel predsednik sveta ljudskih komisarjev Molotov 12. in 13. novembra razgovore s kancelarjem Hitlerjem in zunanj. ministrom von Ribbentropom. Pri izme-

njavi misli je bil dosežen sporazum glede vseh važnejših vprašanj, ki zanimajo sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Molotov je imel v Berlinu razgovore tudi z maršalom Göringom in namestnikom vodje Hitlerja, Hessom. Dne 14. novembra zjutraj je Molotov odpotoval nazaj v Moskvu.

Nemško uradno poročilo se glasi enako in zaključuje: »Razgovori so potekali v ozračju medsebojnega zaupanja in so dovedli do soglasja glede vseh vprašanj, ki zanimajo Nemčijo in Sovjetsko zvezo.«

Nadalje opisuje nemško uradno poročilo še pristržno slovo med Molotovom in von Ribbentropom na kolodvoru.

Ker so v SSSR vedno bili zoper tajno diplomacijo, bodo o vsebini pogajanj

gotovo objavili podrobna poročila. Do tistega časa pa je treba počakati.

»Krasna zvезда« piše: »Izven dvoma je, da pomeni obnovev osebnega stika in prijateljske izmenjave misli z voditelji nemške politike nadaljnjo poglobitev nemško-sovjetskih odnosov v interesu obeh držav.«

Angleški listi so mnenja, da je šlo Nemčiji predvsem za to, da bi lahko odpoklicala svojo vojsko s sovjetskih mej, zlasti pa letala, ki jih nujno rabi za boj proti Angliji. Ostali tisk v Evropi in izven Evrope je mnenja, da je šlo za Turčijo, pa tudi za Balkan, za Dardanele in Indijski ocean. Vsekakor pa so bili razgovori z Göringom, ki je vodja nemškega gospodarstva, namenjeni gospodarskim problemom, predvsem vprašanju obsega dobav iz SSSR.

Angleški napad na italijanske bojne ladje v luki Taranto

Bitka pri Otrantu.

Predsednik angleške vlade Churchill je dne 13. t. m. sporočil v parlamentu, da so letala angleške mornarice napadla italijansko mornarico v luki Taranto v noči na 12. november in poškodovale linijska bono ladjo razreda »Littorio« (35.000 ton), ki leži sedaj s sprednjim delom v vodi, nagnjena na desni bok. Linijska ladja »Cavour« (24.000 ton) je nasedla na dno in je od krme do oklopnega stolpa pod vodo, nagnjena na desni bok. Zdi se, da je bila poškodovana še ena linijska ladja tipa »Cavour«. V notranji luki sta bili potopljene dve italijanski križarki in dve pomožni ladji, ki ležita s krmo pod vodo. Dve angleški letali sta bili sestreljeni.

Churchill je nadaljeval: »Bojna ladja »Littorio« je spadala med najbolj oborožene bojne ladje na svetu. Do sedaj je bila italijanska vojna mornarica na papirju mnogo večja, kot pa angleško brodovje v Sredozemskem morju. Angleška mornarica je vabila italijansko mornarico na borbo, toda zaman. Zato jo je poiskala v njenih pristaniščih. Događek pri Tarantu spada med slavne čine angleške vojne mornarice. Italija ima sedaj samo še tri velike vojne ladje, kar bo imelo vpliv na razmerje moči ne samo v Sredozemlju, ampak po vseh svetovnih morjih.«

V noči na 14. november so angleška letala ponovno napadla Taranto, Brindisi in Bari v južni Italiji.

Italijani o bombardiranju Taranta

Italijansko uradno poročilo o napadu Angležev na Taranto pravi, da je poročilo Churchilla plod fantazije. Poškodovana je samo ena vojna ladja.

Angleška mornarica je ob obali Albanije napadla 4 italijanske prevozne ladje, ki sta jih spremljala dva rušilca. Ena transportna ladja je bila potopljena, dve sta se vžgali, tretja je ušla pod zaščito umetnega dima in z njo oba rušilca, od katerih eden je bil zadet.

Na Sredozemskem morju je angleška podmornica potopila eno italijansko prevozno ladjo, drugo pa poškodovala.

Letalski boji med Nemci in Angleži

Angleška letala nad Berlinom, ko je Molotov sprejemal na sovjetskem poslanstvu.

Angleško vojno poročilo pravi, da so v noči na 14. november angleška letala napadla tridesetih Berlin, in to v času, ko je predsednik vlade SSSR, Molotov, sprejemal povabljenе goste nemške vlade v sovjetskem poslanstvu. Molotov je preživel poslednjo noč v Berlinu v zaklonišču. Nadalje so bila napadena mesta Köln, Duisburg, Düsseldorf, Gelsenkirchen, Hannover, Wilhelmshafen in v Franciji Calais. — Nad Anglijo je bilo to noč malo nemških letal. V Londonu je bila zadeta z bombo znamenita cerkev na Trafalgar Square. — 2 angleški letali pogrešajo, 15 nemških letal je bilo sestreljenih.

Napad nemške križarke

Angleška admiraliteta poroča, da je v začetku novembra neka nemška križarka tipa »Graf Spee« napadla konvoj 38 ladij. Ladje so se razpršile, v bran pa se je postavila pomožna križarka »Jirbes Bay«, ki je streljala na nemško križarko, dokler se ni potopila. Nemci so

Francoski Gabon

v rokah de Gaulleja

Francoska kolonija Gabon v ekvatorijalni Afriki je sedaj dokončno v oblasti čet generala de Gaulleja, ki sodeluje z Angleži. S tem je vsa francoska ekvatorijalna Afrika odtujena vlad v Vichyju.

Francosko brodovje odplovalo iz Sredozemskega morja.

Švicarski listi poročajo, da je francosko bojno brodovje izplulo iz vojne luke Toulon in se podalo iz Sredozemskega morja v neznano smer. 16. 11.

Nemci neprestano nad Londonom.

Nemško uradno poročilo naglašja, da so dne 14. t. m. nemška letala kljub neugodnemu vremenu in težkim oblakom metala bombe na Anglijo, in to na železniške naprave vzdolž angleške obale. Tri angleška in eno nemško letalo je bilo sestreljeno. Dne 13. t. m. ponoči je divjal nad Rokavskim prelivom hud snežni vihar. Kljub temu so nemška letala napadla London v povračilo za angleške napade. Bombe so padale na doke in tovarne ne samo v Londonu, ampak tudi v Liverpoolu in Coventryju. — Napad Angležev na Berlin v noči na 14. t. m. se ni posrečil, še predno so letala napadla središče mesta, so morala zmetati bombe na predmestja. Bilo je nekaj požarov, škoda pa je majhna.

»Leteče trdnjave« v Angliji.

Zedinjene države bodo v kratkem poslale Angliji svoje »leteče trdnjave«. Ameriški listi pišejo, da bo potem Nemčija čutila vojno mnogo huje, kot pa jo je za časa Napoleona pred 150 leti. Leteče trdnjave lete brez pristanka 4200 km in nosijo 2 toni bomb. (Reuter.)

Na Daljnem vzhodu se pripravljajo

V Singapuru je bilo ustanovljeno vrhovno poveljstvo angleške vojske za Daljni vzhod.

Poveljnik je letalski maršal Robert Brook-Pappon. Podrejene so mu vse sile na Malajskem otočju, v Birmi in Hongkongu.

Pred novimi večjimi boji na grško-albanskem bojišču

Umik Italijanov na pogorju Pindus in priprava za ofenzivo pri Korči.

Italijansko uradno poročilo: Na fronti pri Korči spopadi izvidnic, na fronti v Epiru so Italijani preprečili, da bi se sovražnik približal italijanskim postojankam. Sestreljeni sta bili dve angleški letali, eno nad grškim ozemljem in eno nad Dračem, ki je metalo bombe. — Italijanski vojni dopisniki napovedujejo pomembne akcije in podčrtavajo izredno delavnost italijanskega letalstva.

Grško vojno poročilo pravi, da se italijanska vojska v pogorju Pindus še vedno umika in so Grki prišli že na albanska tla. Zaplenili so 7.5 cm topove, mnogo havbic, močnarjev in strojnico, ki jih je pustila na bojišču umikajoča se italijanska divizija. Italijanske ujetnike prevažajo z bojišč v Solun.

Angleži poročajo, da so bombardirali Drač, Valono in Santa Quaranta v Albaniji, kjer se izkrcavajo angleške čete.

Z naše meje poročajo opazovalci, da se v odseku Korče pripravljajo Italijani na ofenzivo in da z letali uspešno motijo premikanja grških čet, ki se morejo vršiti samo ponoči in to po naravnost nepreloženih potih. Nadalje javljajo, da italijanska letalska sila napada ozadje grške fronte in železniške zveze s Solunom.

Na albansko-grški fronti je zavlada zima, v gorah je padel sneg. Vojno čutijo tudi naši obmejni kraji. Vsled bombnih eksplozij so na marsikateri hiši popokale šipe.

Boji Srbov za svobodo in ustavne pravice

V Zaječaru so odkrili spomenik žrtvam timoške vstaje.

Dne 10. t. m. je bilo v Zaječaru slovesno odkritje spomenika žrtvam timoške vstaje. Timoška vstaja je odlomek boja srbskega naroda za ustavne pravice in svobodo, ki jih je krtila narodu tedanja dinastija Obrenovičev. L. 1880. je prišel na krmilo režim mladih konservativcev na čelu z Milanom Piročancem. Nova vlada, ki je bila v resnici dvorška stranka takozvanih naprednjakov, je šla v volitve skupno z radikali, ki so tedaj osnovali svojo stranko. Kmalu je prišlo med obema strankama do ostrih nasprotstev. Tri leta so se vodili med obema strankama hudi boji, sredi katerih je bil ponovno razpuščen parlament in izvedene volitve, dokler ni l. 1883. pri volitvah zmagala radikalna stranka. Toda kralj Milan je zaprl parlament in tedaj se je boj prenesel med narod. Vlada je odredila, da se pobere orožje in narod razoroži. To pa je sprožilo nemire. V timoški pokrajini je izbruhnila vstaja. V Knjaževcu je ljudstvo samo vzelo oblast v svoje roke. 21. oktobra je vlada proglasila obsedno stanje. Nato je začela brezobzirno nastopati proti upornikom. Vlada je zaprla ves odbor radikalne stranke. Njegov predsednik Nikola Pašić je pravočasno zbežal preko Donave. Sodišče je ugotovilo, da je samo on in še en član odbora radikalne stranke imel stike z uporniki, ostali pa ne. Kljub temu je sodišče obsedilo na smrt Pašića in še dvojico članov glavnega odbora radikalne stranke, ostale pa na 5 do 7 let ječe. Razen tega pa je bilo ustreljenih tudi 21 vstašev, ki so jih oblasti prijele v boju proti redni vojski, s puško v roki. Na smrt je bil obsojen tudi še sedaj živeči predsednik radikalne stranke Aca Stanojević, toda se mu je posrečilo uiti. Šele l. 1887. in 1889., ko je bila srbska vojska premagana pri Slivnici, je vlada pomilostila

preživele upornike iz dobe timoške vstaje.

Pri odkritju spomenika v Zaječaru je govoril predsednik vlade Dragiša Cvetković, ki je slavil spomin na udeležence timoške vstaje, rekoč »da je bila to vstaja naroda, ki si je hotel izbojevati svoje pravice in svobodo. — Toda šele l. 1883., po spremembi reakcionarne vlade, je prišlo do najbolj zlate dobe v zgodovini našega naroda, prišla je doba Petra Osvoboditelja, Petra Karadjordjevića. V mali, napredni Srbiji je bilo polno svobode, polno pravic, toda tudi polno razumevanja za dolžnosti, polno poštrevnosti za velika dela. — Ta Srbija je postala simbol svobode in teženj za narodno zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev.« Zaključil je svoj govor: »Na današnji dan se zaobljubljamo, da bomo našo neodvisnost, našo svobodo in našo domovino varovali. Samo v svobodni domovini pa moremo biti zagotovljene državljanske pravice in državljanska svoboda. Samo v svobodni domovini moremo doseči boljše življenje, boljše razmere in samo v svobodni domovini more človek ohraniti ono, kar mu na tem svetu pripada. Ni je večje dolžnosti, kakor služiti svojem narodu in velikim narodnim idealom.«

Besede izgovorjene ob priliki odkritja spomenika mučenikom timoške vstaje za svobodo, je čulo tudi socialistično delavstvo in jih odobraval. Iz teh besed je treba izvajati konvencije in povedati vsem tistim, ki mislijo, da smejo kratiti svobodo socialistično mislečemu delavstvu in iti s prezirom preko njegovih zahtev in teptati njegove pravice, ki izvirajo iz načela enakopravnosti državljanov, da je čas, da s tem nehajo. Več reči res ni treba, ker je to povedal sam ministrski predsednik.

Boji v Afriki

Obmejni spopadi.

Iz italijanskih, kakor tudi iz angleških poročil sledi, da se vrše v Afriki predvsem letalski spopadi. Boji se vodijo pri Kassali, ob meji italijanske Eritreje in angleškega sudana. Kassala je angleško mesto v italijanskih rokah. — Mesto Galabad na abesinsko-sudanski meji je že trikrat menjalo gospodarja. Angleži trdijo, da je sedaj v njihovih rokah. — V Egiptu je mirno.

Bela rasa bo izpodrinjena iz Azije

Švicarska »Volksstimme« piše:

Časopisje poroča, da so si v Rimu in Berlinu Afriko že razdelili, vendar je pa še treba počakati, kaj bo prinesel nadaljnji razvoj. Med tem pa postaja vedno jasnejše, da se v Aziji bliža oblast belcev naglemu koncu. Indokina je za Francoze na vsak način izgubljena, pa naj zmagajo Japonci ali Kitajci. Britanska Indija bo po končani vojni postala najmanj samostojen dominion. Da bi Nizozemska mogla ohraniti svojo kolonialno posest, je neverjetno. — Srednja in prednja Azija se bosta prav tako osvobodili imperialističnega varstva — kratko povedano: popolna revolucija bo nastala v razmerju posameznih ras. Velikanske stvari doživlja-

Kitajci in Japonci

Umik Japoncev iz strateških ozirov.

Japonska vojna poročila priznavajo umik na južnem Kitajskem in naglašajo, da so japonske čete izpraznile južno kitajsko provinco Kvangsi (glavno mesto Naning), ki meji na francosko Indokino in deloma Kvantung (glavno mesto Kanton) iz strateških ozirov in se umaknile do morskih obrežij. Japonci naglašajo, da jim za operacije zadoštuje ozemlje francoske Indokine, ki meji na kitajsko provinco Jünan.

mo in njih dalekosežnost nam postaja jasnejša. — Spreminja se čas in z njim svet.

Kako velik je London?

Občinska uprava je v rokah delavske stranke

London ima 8 milijonov prebivalcev. Počez in podolgem meri povprečno po 40 kilometrov. V njegovo trgovsko središče »City« prihaja dnevno okrog pol milijona ljudi. V mestu je 50 gledališč, 30 muzejev in galerij, 10 velikih kolodvorov, od katerih ima vsak po 20 peronov, eden poleg drugega, 123 velikih bolnišnic, 16 zavetišč, 212 velikih bank in 171 velikih delniških družb. V normalnih časih je v Londonu 20.000 redarjev (vsi brez revolverja, sablje in pendreka). V mestu izhaja 16 velikih dnevnikov, skoro vsak z milijonsko naklado, med njimi delavski dnevnik »Day Herald« s skoro 2 milijonsko naklado, nadalje 480 revij. Pristanišče ob reki Temzi meri 4.203 hektarje.

A. M. de Jong:

Čuden cerkovnik

OTROŠKA LETA MEREYNTJEJA GEYSENA.

Ako bi mirnejši vaščani ne bili o tem obvestili župnika, ki se je sedaj pojavil na bojišču, bi najbrž ne bilo ostalo mnogo čelaga od napadene hiše in v njej razmeščenega pohištva. Stari župnik se je zapodil v sredo divje vreščice družbe in jih zmerjal z beštijami, nepridipravi, tolovaji in zločestniki, potem pa jim je zapovedal, da se takoj razidejo na svoje domove. Presenečeni in nenadoma streznjeni vaščani so se mrmrajoč in zmerjaje razšli, razjarjeni župnik pa je še zavpil za njimi:

»Ali vas ni sram, malopridneži?! Ali se na tak način postopa z grešniki? — Potem bi moral tudi jaz priti k vam sem in vam razbiti okna!«

Temu ni imel nihče kaj oporekati, razen Pinke Tester, ki je premeteno vzkliznil:

»Au, au, gospod župnik! Saj vendar ne smete izblebelati skrivnosti, ki jih zveste v spovednici, kaj?«

»K vragu s teboj, ali boš držal tvoj jezik, stari grdi šimpanz!« se je togotil župnik, toda vsi so opazili, da se je silno premagoval, da se ni začel še sam smejati. Kljub temu pa so se lepo izmuznili drug za drugim in krenili v krčmo, da si privežejo dušo, saj se je vendar šlo za nekaj izvanrednega, za kar se je izplačalo zgubiti par besed. Župnik pa je vstopil pri prepašenem cerkovniku in pozneje ga je videl nekdo v razgovoru z voznikom. Naslednjega dne je bila hiša prazna; plemenita dvojica je ob polnoč-

nem soncu izginila. V soboto zvečer je Pineke Tester v brivnici Pri Sjaanu Heiligerju pred zbranimi poslušalci recital pesem, ki jo je bil sam zložil in čije pomenljiv in lepo rimajoči se refren se je glasil:

In Süskova roka je v cerkvi nabiralnik praznila
in Antje je do glave si dvigala krila.
In hajderidaro-o! In hajderidaro-o!
In kahlo je zljila nam na glave zato!

Pesem je imela predoren uspeh. V nedeljo jo je pela vsa vas in sicer edino le to pesem.

Toda župnik je bil brez cerkovnika in je moral sam, skupaj z ministrantom, opravljati vsa dela. To je trajalo sedaj že skoro dva tedna in je bilo za starega moža res pretežko. Mereyntje pa se je počutil čisto dobro. Povsod je lahko pomagal; z dolgo palico, na kateri je bila pritrdjena lučka, je smel prižigati in ugašati sveče na malem stranskem oltarju. Smel je polniti srebrna vrča z vinom in vodo. Včasih ga je vzel župnik s seboj v zvonik, kjer je potem zvonil; zjutraj ob osmih, opoldne in popoldne ob petih. To zvonjenje je vedno nehalo z neverjetno prijetnim guganjem na močni zvonovi vrvi, nato pa je sledil oddih, med katerim se je mogel razgledovati po prostorni pokrajini, tja do daljnega obzorja, kjer sta se stikala nebo in površina svetlikajoče se, široke reke.

Zdihujoč se je župnik dvignil.

»Pojdi, Mereyntje«, je rekel, »greva dol. Ako mi hočeš okopati steze na vrtu, ti bom dal pet centov.«

Mereyntjejeve rjave oči so vzplamtele. Pet centov... Gospod župnik je bil v resnici dober mož! Vedno, ob vsaki priliki, je skušal človeku napraviti veselje. Hlastno je odgovoril mali:

Doma in po svetu

Kako je s preskrbo prebivalstva v Sloveniji?

Po računih gospodarskih strokovnjakov ima Slovenija zalogo živil za tri mesece. Mesečno porabimo v Sloveniji 200 vagonov živil, ki jih moramo uvoziti. Zadnje mesece pa prihaja vsak mesec samo po 40 vagonov živil v Slovenijo. To je samo ena petina potrebne količine. Spričo tega je razumljivo, da bo treba uredbo o normalizaciji nakupov v trgovinah zelo strogo izvajati in še ne vemo, ako ne bodo oblasti primorane, da se bodo poslužile tiste določbe v uredbi, ki pravi, da je oblastem na prosto dano, da za posamezno blago, ki spada pod nadzorstvo, določijo še posebne omejitve glede potrošnje. Ne ve se, ali primanjkuje za dovoz življenjskih potrebščin vagonov, ali pa je nakup tako težaven, da je zato nastal zastoj v dovozu prehrane.

Težave z moko. Prevod objavlja, da je Prizad ustavil izdajo dovoljenj za odvoz moke iz Vojvodine. Prevod (preskrbovalna organizacija za Dravsko banovino) bo skušal doseči, da bo Prizad pustil odpeljati moko, ki so jo trgovci iz Slovenije kupili v Vojvodini. Enake težave zaradi moke so pa tudi v samem središču žitorodnega Srema. Sremska Mitrovica je dne 11. t. m. ostala brez kruha, ker peki niso imeli moke. Mlini je niso mogli dobaviti, ker jo je Prizad vso zasegel za svoje namene. O.

»Politika sporazuma je aktivna za Hrvate«, pravi »Hrvatski dnevnik«. V tem kratkem času so Hrvati dosegli več, kot pa so mnogi pričakovali. V tem je zasluga dr. Mačka in njegovih sodelavcev v vladi.

Bombaž iz Turčije? Zatrjuje se, da je 1500 ton bombaža že na potu iz Carigrada v neko obdonavsko pristanišče, kjer bo tovor preložen na naše parnike in potem po Donavi prepeljan v Beograd.

V Sovjetsko Rusijo že izvažamo. Kakor se poroča iz Beograda, so na donavske parnike natovorili prve pošiljke blaga, ki smo ga po trgovinski pogodbi dolžni prodati v SSSR. — V prvi vrsti gre za ferosilicij. Kdaj bo pa prispel iz SSSR bombaž, ni mogoče reči. T

Novo prijave zavarovancev pri OUZD bodo morali izvršiti vsi delodajalci, ko bodo te dni prešli v to vrsto potrebne tiskovine.

Zavarovanje gozdnih delavcev. Po določilih zakona o zavarovanju delavcev morajo ibiti zavarovani vsi gozdni delavci, pa naj opravljajo kakršnokoli delo (žaganje, sekanje, tesanje, spravlanje lesa itd.), ki dajejo svojo delovno moč v najem na podlagi delovnega razmerja, to je, da so zaposleni zaradi zaslužka. Iz obveznosti zavarovanja so izzeti samo poljedelski delavci (dinarji, hlapi), ki opravljajo samo tu in tam kako delo v gozdu in je ves les, ki so ga pripravili, namenjen izključno le za porabo v kmečkem gospodarstvu in ne za prodajo. Čim pa je les namenjen prodaji, nastopi zavarovalna obveznost. Zavarovanju so torej zavezani tudi poljedelski delavci (dinarji in hlapi), ki so v službi pri kmetih, ki sekajo les tudi za prodajo in zlasti še, ako sekajo les za lesnega trgovca.

820 šol je bilo ob začetku leta brez učiteljev in se zato ni mogel začeti pouk. Skupno je brez učiteljev okrog 1800 razredov v vsej državi. Zato je razumljivo, ako je prosvetno ministrstvo odredilo, da bodo absolventi lanskega četrtega letnika učiteljskega peti letnik absolvirali v par mesecih letošnjega leta, sicer praznih šolskih mest ne bo mogoče popolniti, tudi

Podrl se je podporni zid na železniški progi Trbovlje Hrastnik dne 12. t. m. popoldne. Zrušek je bil v dolžini 25 m, tako, da so tračnice, ki so položene ob brežju nad Savo, mestoma visele v zraku. Proga je sedaj za silo popravljena. Zrušek je nastal med popraviljem proge, čije podporni zid je popustil.

Neprijetnosti nevtralecev. Nad Bitoljem so dne 14. t. m. letela tri tuja letala, ki pa so izginila, še predno so naša lovška letala vzletela. — Nek nemški bombnik je padel 14. t. m. ponoči v kantonu Schwyz in se raztreščil. Posadke niso našli.

Kongres Nemcev iz obdonavskih držav bo spomladi. Vodja Nemcev v Jugoslaviji, dr. Janko, je bil v Berlinu na posvetih s Hessom in voditeljem SS oddelkov ter nemške policije Himmlerjem. V Jugoslaviji bodo ustanovili Nemci otroške vrte in plačevali vrtnarice iz svojih sredstev.

O škodi vsled potresa v ozemlju romunskih petrolejskih vrelcev pišejo turški listi, da so petrolejske čistilnice Campina ustavljene. Petrolejska skladišča, tanki in prometne naprave v Bacoju in Bustenariju so uničene. Petrolejski cevovodi med Ploestijem in Giurgiu ob Donavi ter med Ploestijem in Konstanco v Črnem morju so na več mestih pretrgani.

Kakšna je usoda donavske komisije? V času potresa je zasedala v Bukarešti donavska komisija, sestojela iz zastopnikov Nemčije, SSSR, Madžarske, Slovaške, Jugoslavije in Bolgarije ter Italije. Člani te komisije so gotovo stanovali po bucareških hotelih. Nič se pa še ne ve, kako so prestali potres. Kakor znano, je večina velikih hotelov v Bukarešti v razvalinah.

V Italiji bodo kurili od 1. decembra naprej in potem še 100 dni, nato se stanovanj ne bo smelo več kuriti.

Zapostitev tujecev v Nemčiji. Nemški statistični podatki izkazujejo 900.000 inozemskih delavcev. V kmetijstvu je zaposlenih 550.000, ostali v industriji in drugem gospodarstvu. — Med tujece se očitno prištevajo tudi državljani protektoratov.

Stroga kazen zaradi druženja z ujetniki. Kot poroča nemško časopisje, je sodišče v Kasselu obsedilo dva Nemca v starosti 19 in 20 let na šest mesecev ječe. Obtožnica sta neke nedelje igrala skat (posebne vrste igr) z nekim poljskim ujetnikom; tudi sta si pustila striči lase od poljskih ujetnikov ter sta jim kupovala pivo.

Aretacija profesorja Langevina. Iz Francije poročajo, da je bil na zahtevo vlade v Vichyju aretiran svetovno znani učenjak prof. Langevin, član francoske akademije in sodelavec Curiejeve. Kot vzrok aretacije navajajo, da se je pred kratkim pri nekem predavanju zavezal za »ohranitev francoskega duha«. — Langevin je star 67 let.

Nova Francija in prodaja perutnine. »Volksstimme« poroča, da se sme v bodoče perutnina domači zajčki in divjačina na Francoskem prodajati le tiste dni, ko je prepovedana prodaja drugega mesa.

120 tovornih ladij enotnega tipa grade za Anglijo v Zedinjenik državah, 63 ladij ameriške trgovske mornarice bo prodanih Angliji.

Kanada ima dovolj žita. Kanadski minister za poljedelstvo je te dni izjavil, da ima Kanada toliko žita, da samo z letošnjo količino lahko preskrbuje Anglijo za tri leta.

Mraz v Sibiriji. Te dni je padla temperatura v vzhodno-sibirskem mestu Jakutsku na dvajset stopinj pod ničlo, v Šigansku pa celo na 33° pod ničlo.

»Delavska Politika« ne dobiva nobenih subvencij, zato poravnaj naročnina takoj!

»O, da, prosim, gospod župnik!«

»Torej pojdiva. Idi ti prvi. Ako bi slučajno padel, bom padel vsaj na mehko.«

Obotavljajoč se, je stal Mereyntje pred temno luknjo. Potem se je ozrl v župnika nad njim, ako res hoče, da bi šel on naprej. Mereyntjeju se hoja v tej temi ni dopadla. Tu in tam so vzplahutali netopirji iz temnih kotov. In ako je šel človek prvi, se mu je zdelo, kot da so si baš njega vzeli na piko. Za župnikovim hrbtom se je čutil mnogo bolj varnega.

»No,« se je muzal župnik, »daj! Naprej! Požuri malo, če ne bo poprej večer, predno prideva dol!«

Previdno in oklevajoče je stopil mali s svojo nožico na prvo stopnico.

»Saj ne boš zašel,« ga je dražil župnik. »Ako pa bi slučajno udarili po tebi, jih boš pač udaril nazaj.«

Preplašeno zroče dečkove oči so iskale župnikov obraz. On pa se je smejal, majaje s svojo modro glavo in rekel:

»Ti si mi res mali bojazljivec, Mereyntje! Saj vendar ni nobenega človeka v zvoniku. Netopirji pa se bolj boje tebe, kot pa ti njih. Daj že, daj, naprej! Pusti, bom šel jaz prvi.«

Počasi sta stopala po stopnicah navzdol. Mereyntje je hodil kolikor je mogel tesno za župnikom. Ta hoja navzdol je bila res pustolovska in nič kaj pri-kupna. Nikdar ni hotelo biti ne konca, ne kraja zavojev na teh polzastih stopnicah; komaj je človek prišel iz enega črnege kota na ploščad, kamor je skozi majhno linico prodirala slabotna luč dneva, že se je odprlo novo črno peko. Stopnice je bilo treba naravnost iskati z nogami; v temi je bilo mogoče razločiti samo bele župnikove lase, in človeku se je zdelo, kot da bi plavali v zraku.

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Smrtna žrtev noža. Žalosten primer pijane podivjanosti mladega fanta se je odigral v nedeljo, dne 10. t. m. ob pol 11. uri zvečer v bližini gostilne Sušnik v Trbovljah. Ta večer je namreč popival mladoletni Jože Smodič v gostilni Sušnik ob glavni cesti Trbovlje—Zagorje. Ko so prišli njegovi prijatelji ob 10. uri v gostilno, so našli tam že pijanega Smodiča, ki je že imel v gostilni nož v rokah in grozil z njim svoji poznejši žrtvi. Prvotno je Smodič skušal napasti Grilca Jožeta, ki se mu je pa pravčasno umaknil. Ko je zapustil Zupanc-Janez gostilniške prostore, mu je sledil Smodič. Že v gostilniški veži in med vrati sta se ruvala, potem pa zapustila gostilniške prostore. V bližini kapelice pri gostilni je pa nenačeloma zadal Smodič Jože svojemu prijatelju Zupanc Janezu tri vbodljaje z navadnim žepnim nožem, enega v desno nogo, enega v levo roko, enega pa v levo stran prsi. Ta vbodljaj je bil smrtonosen, ker je bilo ranjeno srce. V neposredni bližini je bil Hrastel Oto. Pozneje pa Grilc Jože. Ko je ranjenec obležal, so ga vsi trije, z morilcem vred zanesli v bližnjo kolonijo k njegovim staršem, kjer je pa vsled dobljenih ran izdihnil. Slični primer se je na tem kraju zgodil že pred leti in je prišel zgolj slučaj, da takrat ni bilo smrtnih žrtve. Obstoja uredba, ki prepoveduje gostilničarjem dajati mladoletnim alkoholne pijače. To uredbu bo treba izvajati in sicer strogo. Sedaj nekateri zavijajo svetohlinsko oči in pozivajo kulturna in izobraževalna delavska društva k delu. Mi pa pribijemo: **Delavska kulturna in izobraževalna društva naše smeri so orala v Trbovljah ledino.** Preobrazilo se ves dostopen delavski element, da so taki sramotni primeri divjaštva v primeri z deželo zares redki. Oni pa, ki po toči zvonijo, so pa tem društvom nasprotovali in jih javnosti prikazovali kot nevarne za red in državo.

V znamenju kulture. Dramatični odsek »Vzajemnosti« je dne 9. in 10. t. m. vpriporil igranje »Pekarski« z velikim uspehom. Režiral je s. Malovrh. Igralci in režiser zaslužijo pohvalo za trud, občinstvo pa za številni obisk. — Za to prireditelje so bili nalepljeni lepaki po vseh Trbovljah in tudi v koloniji »Posetje«. V tej koloniji trdijo pristaši »Slovenca«, da imajo oni večino. Zgodilo pa se je, da so lepaki po vseh kolonijah ostali nedotaknjeni, v tej koloniji pa so bili vsi potrpani. Tudi kultura — na svoj način.

ZAGORJE OB SAVI

SK »Svoboda« si je povabila v goste za 10. t. m. prvaka ljubljanskega II. razreda, moštvo SK »Litija«. Ker je moštvo »Svobode« v dobri formi, se je tudi to pot pokazalo, da je vredno, da zastopa zagorski nogomet. Saj je svoje največje nasprotnika z lahkoto odpravilo kar z 11:0. Moštvo si je v letošnji jeseni sezoni priborilo tudi zasavsko prvenstvo II. razreda. Razlika golov iz jesenskega tekmovanja je 27:3 v prid »Svobodi«. Mladim nogometašem želimo tudi za naprej mnogo uspehov. — Družnost!

KRANJ

Čevljarški pomočniki, sekcija SDSSZ sklicujejo sestanek za čevljarške pomočnike in štedarice. Gre za izboljšanje medz in kolektivno pogodbo. Vsi na sestanek, ki bo v nedeljo, dne 17. novembra ob 9. uri dopoldne.

Protituberkulozna liga je v preteklem letu prav marljivo delovala. Tako je ugotovil občni odbor, ki se je vršil ob piči udeležnih članov pretekli teden. Preiskav je bilo izvršenih 7885, obiskov na domu po zaščitni sestri 274. Liga obiskov ni znala dobiti toliko sredstev, da ima ob koncu leta še nekaj denarja na razpolago, da si je med letom imela izdatke in je dajala tudi podpore tuberkuloznim.

TRZİČ

Da je volk sit in koza cela. Podjetje Born je vsem žagarskim delavcem sicer povišalo mezde, morajo pa sedaj vsi delavci plačati stanovanja, luč in kurjavo, kar so imeli prej zastoni. Tako je ostal volk sit, koza pa cela. To pa ni nikakoli rešitev socialnega vprašanja. Zakaj bi kravo deli s svedrom?

JESENICE

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer in v nedeljo ob 3. uri dopoldne krasen planinski vefilm »Usoda v gorah«. V glavni vlogi Magda Schneider in Victor Staal. V nedeljo ob 5. uri popoldne in v nedeljo ob 8. uri zvečer predvajamo krasen glasbeni vefilm »Rapsodija«. Med dodatki velik kulturni film »Vsemirska raketa« in vojni tednik. — Sledi vefilm »Kralj puštolovcev«.

LASKO

Zopetna otvoritev stare trgovine. Vsem občanom je gotovo še v spominu, na kak način je prišlo do zatvoritve Časlove trgovine, ki je obstajala 36 let. Njegovi bivši idejni prijatelji so ga na dokaj umeten način speljali na led, kar je povzročilo celo vrsto pravd. Prijatelji so se na drug način olajšali posestvo g. Časla z obljubami onkraj groba. Sedaj je g. Časl dočel renovirati trgovske lokale in bo v kratkem, morda že 1. decembra, zopet otvoril trgovino z lastnim vodstvom, da pokaže prijateljem, da ga le niso ugnali. Obrnil je hrbet nekim krogom za vedno, ker jih je predobro poznal. Sam pravi, da je tudi v teh krogih dolina »Santflorjanska«.

Upamo, da bo takoj pridobil vse nekdajnje odjemalce ter mu želimo čim več uspehov, ker ga pozna vsa tukajšnja javnost kot velikega poštenjaka. To mu naj bo v zadovolženje, ker je pretrpel toliko krivice.

LJUBLJANA

Vse je treba vedeti. »Slovenski dom« se je zaletel v podjetje, ki urejuje notranjost »Bato« palače, ker so delavci delali v nedeljo, 11. t. m. Vnetem govorniku nedeljskega počitka je postregel »Slov. narod« s podatki o nedeljskem delu na stavbi nekega zelo vernega pristaša »Slovenskega doma«. K temu bi mi še dostavili, da smo trošarinski usluž-

MARIBOR

Več razumevanja za šolsko mladino

V zadnjem času je slišati vedno več kritike na račun šolske mladine, ki je morda deloma upravičena. Starši in vzgojitelji se pritožujejo, da šolska mladina ne uboga in se že v zgodnji mladosti raje zanima za vsa druga vprašanja, le za učenje nima smisla itd. Do neke vrste morda te trditve držijo, na splošno pa menda vendarle delamo veliko krivico mladini, ki najbrž prav tako trpi, kakor roditelji in vzgojitelji. Mnogo premalo se zavedamo, da dorašča današnja mladina v popolnoma drugačnih okoliščinah, kakor pa smo doraščali mi. Rane, ki jih je prizadejala bivša svetovna vojna človeštvu v teh dveh desetletjih miru, še niso zaceljene, v kolikor lahko povojno dobo smatramo, da je bila sploh mirna. Le malo je bilo v Evropi držav, ki so se do izbruh sedanjega vojne lahko posvetile prosvetnemu in vzgojnemu delu naroda. Vedno znova so grozili izbruhni vojni konflikti, zaradi česar so se narodi oboroževali, domala nikjer pa ni bilo na razpolago kreditov za šole in drugo prosvetno delo. Mnogo hujše pa so na mladino vplivale politične razmere in neurejena socialna vprašanja. Večna borba za skromni obstanek, za kosček borge kruha in strah pred brezposelnostjo, so bila vprašanja, s katerimi so se morali baviti roditelji. Boda in pomanjkanje na eni strani, na drugi strani pa neizmerno razkošje, je bil odraz vse povojne dobe. V tem ozračju pa so se morali vzgajati naši otroci, zato ni čuda, ako je tudi njim ta nesrečna doba zasenčila mladost. Nikakor torej ni prav, da za vse to sedaj delamo odgovorno deco, ki se pač ne more znati, kakor se ne morejo znati v teh časih niti odrasli ljudje. Sedanja doba zahteva zato od vzgojiteljev mnogo več potrpežljivosti in ljubezni do tega vzvišenega poklica. Vsi pa vemo, da se-

Tako se draži krompir. Krompir na mariborskem trgu ne sme biti dražji kot din 1.60 za kg. Te dni pa čitamo v listih inserat, da nekdo v ljubotemskem kraju ponuja krompir po din 1.75 pri odvzemu — vagonskih pošilk. Kaj pomaga maksimirati ceno krompirja v Mariboru, ako pa se izven Maribora lahko prodaja po višjih cenah. Potem se seveda ni čuditi, ako blaga ni.

Zopet pomanjkanje sladkorja. V zadnjem času se mali trgovci zopet pritožujejo, da ne morejo dobiti dovolj sladkorja, dasi bi ga sedaj, ko je podražen, moralo biti dovolj na razpolago. Tovarne baže imajo dovolj sladkorja na zalogo, nabaviti pa se ga ne da zaradi tega, ker primanjkuje tovornih vagonov. Naše železnice so že dalj časa tako preobložene s tovornim prometom, da je morala železniška uprava menda zaradi tega ukiniti precejšnje število osebnih vlakov na raznih progah.

Pri Hutterjevih zgradbah začenja likof. — V sredo jutraj so se prikazale na vrhu zahodnega dela Hutterjevega stanovanjskega bloka okrašene smreke, ki so se prav prešerno smejale v vetru in jutranjem jesenskem soncu. Hutterjevo stanovanjsko kolonijo med Prešernovo in Ciril Metodovo ulico gradijo namreč tri mariborske stavbene tvrdke, Nasimbeni, Kiffmann ter tv. inž. Jelenc & Slajmer. Slednja je imela v delu zahodni del in ga je prva dovršila. Sedaj opravljajo le še stranska dela. Že ta tedenpa bosta končana tudi srednji in vzhodni del, ker delajo tudi pozno v noč in je vsled tega stavba nad petim nadstropjem močno razsvetljena. V soboto bo menda že likof cele stavbe. Vprašanje je pa, če bo gradnja še prihodnje leto pripravljena za vselitev, ker bo težko dobiti iz inozemstva razni material za notranjo opremo, zlasti centralno kurjavo in podobno. Tvrda Potočnik izdeluje mizarska dela in mora napraviti samo okenskih okvirjev čez tisoč. Za zidarji pridejo torej v posloj obrotniki. Med tem časom pa bi bilo tudi primerno, da uredi občina okrog poslopja netlakovni cesti, ki so ju zlasti pred sreskim načelstvom vozniki izdobil prav v strugo. Tudi visoki kostanji, ki segajo skoro do 5. nadstropja, ne spadajo več tja in jih bo treba nadomestiti z nižjimi drevmi, ki je že zasajeno na vzhodni in severni strani, ki pa je tudi letošnje zimo večinoma pomrznilo.

Gradbena dela na stavbi nove gimnazije v Magdalenskem predmestju naglo napredujejo in bo stavba verjetno že 1. decembra pod streho. Ako bo na razpolago dovolj kredita, bo nova gimnazija prihodnje leto že popolnoma dograjena in opremljena.

Ali je pri nas tudi tako? Te dni smo čitali v »Jutru« popravek oo. minoritov v Ptuj, ki pravijo, da v svoji fari vsakega mrtvega katoliške vere pokopljejo z duhovnikom in zvonjenjem, pa najsi bo reven ali bogat, ako plača ali neplača. Kadar je pogreb naročen s tremi, grede gotovo trije, kadar pa pogreba nihče ne naroči, najbrž ne grede trije gospodje za krsto, eden pa vendarle. Kako pa je glede tega v Mariboru? Kako se pokopavajo na Pobrežju umrli reveži, ki jih pripeljejo iz bolnišnice na ondnotno pokopališče?

Zaradi pretepanja in trpinčenja živine je bil prijavljen pristojni oblasti nek voznik, ki je odvažal zemljo z zemlišča ob državem mostu, kjer grade novo stavbo.

benci dobili v 1. 1935 priznan Gospodov dan, 6 dni službe v tednu po 12 ur. Ta službeni red je bil razveljavljen in službeni čas po potrebi podaljšan. Istočasno so bile ukinjene 10 odst. doklade za žene, za nadure in za službo na kolodvoru pa je bilo določeno din 2 na uro. Tako se sedaj prejijamo skozi draginjo, ki je vsak den večja.

danja draginja tare prav tako starše, kakor tudi vzgojitelje, zato postajamo vsi skupaj vedno bolj nestrpni in se ne moremo s tako vneto posvetiti vzgoji otrok, kakor bi bilo to potrebno. Učiteljem in profesorjem bi bilo treba nujno, nujno zboljšati plače, ker le človek, ki mu ni treba od jutra do večera misliti, kako bo preživljal svojo družino, se lahko posveti svojemu poklicu v polni meri. Vsa ta in še nešteto drugih vprašanj moramo torej vspeševati, kadar govorimo o učnih uspehih osnovne šolske in srednješolske mladine. — Te dni se je vršil nek roditeljski sešatek, na katerem je nek vzgojitelj med drugim navedel, da so v nekem razredu tukajšnje srednje šole od 56 učencev sposobni samo trije, da bi obiskovali in s pridom dovršili srednjo šolo. Lahko si predstavljamo, kako zaprepaseni so bili starši nad to ugotovitvijo. Nekateri so skušali ugovarjati, zopet drugi so prosili za nasvete, kaj naj ukrenejo, da bi se to obupno stanje izboljšalo. Zalegli pa niso niti ugovori, prav tako tudi niso dobili starši nikakršnih poučnih nasvetov, kako naj pomagajo vzgajati svojo deco, da bo dosegla lepše uspehe v šoli. Menimo, da takšni roditeljski večeri ne morejo koristiti ne šoli, prav tako pa tudi ne roditeljem oz. otrokom. Priznavamo, kakor smo zgoraj navedli, da je morda deloma upravičena kritika na račun šolske dece, nikakor pa ne moremo verjeti, da je stvarna slika res tako porazna in da jo je prizadeti vzgojitelj naslikal le pod utisom bolnih razmer, v katerih se danes nahajamo. Priporočljivo bi bilo nekoliko več zaupanja v samega sebe in končno tudi v jo, da bo človeštvo slej ko prej vendar le prebolelo tudi te bolne pojave, ki grozijo upropasti vsak napredek, kulturo in civilizacijo. — Več roditeljev.

Predavanje »Vzajemnosti« se bo vršilo v ponedeljek, dne 18. novembra ob 20. uri v dvorani na Ruški cesti 7 (na dvorišču). Predaval bo novinar Jaroslav Dolar o »Balkanu tekem treh tisočletij«. Ker je snov zelo zanimiva, vabimo člane in prijatelje našega društva, da se udeležijo prvega predavanja v tej sezoni, ker se otvoritveno predavanje s. Petejana pred dvema tedni ni vršilo.

Ljudska univerza. Na humorističnem večeru, ki bo v petek, dne 15. t. m. v Ljudski univerzi v Mariboru, nastopi poleg urednika »Totege lista« B. Podkrajška in pisatelja Ivana Roba tudi Franc Milčinski-Ježek.

Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upravičenim svojem vrši v neodločljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo, dne 17. novembra g. dr. Turin Ivan, Maribor, Linhartova ulica, št. 12.

Društvo »Sola in dom« v Mariboru bo imelo svoj občni zbor v ponedeljek, dne 18. novembra ob 20. uri v mali dvorani »Narodnega doma«. Na dnevnem redu je tudi predavanje g. prof. St. Sile o temi: Sovzgoja ali koedukacija dečkov in deklic na srednjih šolah.

Dobrodela akademija za pomoč revni mariborski mladini bo v soboto, dne 16. t. m. Sodelovala bo mladina vseh mariborskih šol in sicer bo prireditelj ob 15. uri z izbranim otroškim sporedom, ob 20. uri pa z umetniškim programom za odrasle, s pevskimi violinskimi in baletnimi nastopi. Akademija se bo vršila v »Sokolski dvorani«. Vstopnice v predprodaji pri Zlati Brišnik.

Narodno gledališče. Petek, 15. nov.: zaprto. Sobota, 16. nov. ob 20. uri: »Na cesaričin ukaz«. Red C.

V nedeljo popoldne se vprizori na ljubo okoličanom in vsem, ki ne morejo med tednom k večernim predstavam v gledališču Senečičevo zelo zabavno tragikomedijo »Nenavadni človek« ob znižanih cenah. Zvečer pa se ponovi zelo zabavno opereto »Na cesaričin ukaz«.

Ker je ponaredil tombolsko karto in je na ta način nameraval priti do glavnega dobitka galske tomlbe v Središču, je bil pred tukajšnjim okrožnim sodiščem obsojen 21 letni Ivan Hrzič iz Mihalovcev na 2 meseca in 15 dni strogega zaporu ter 240 din globe, pogojno za dobo dveh let.

STUDENCI PRI MARIBORU

Novi dravski most. Pred leti je občina Studenci nameravala sporazumno z mariborsko občino graditi most, ki naj bi vezal Studence s koroškimi predmestjem. Načrt tukajšnje občine je bil projektiran iz smeri Ciril Metodove ulice v Koroško predmestje in bi bil po mnenju strokovnjakov najcenejši. Temu načrtu je takrat ugovarjala mariborska občina z izgovorom, da smatra Ciril Metodovo ulico za autopromet preozko in zato neprimerno. Tekom časa pa je ta projekt izgubil z dnevnega reda, v. v. Razvidno pa je, da je nujno potrebno, pri sedanjem prometu to zadevo vzeti v pretes, ker bo to v korist prebivalstva. Za pripomniti je, da se vprašanje priključitve tukajšnje občine k Mariboru vedno bolj debatira, ker bi to pri gradnji mosta gotovo igralo pomembno vlogo. Kakor vedno, se nekateri ljudje tej ideji z vso silo upirajo in protivijo, dočim drugi smatrajo, da bi bil veliki Maribor finančno, gospodarsko in socialno nekaj drugega, kot pa je sedanje stanje.

POSLEDNJE VESTI

Italijansko vojno poročilo: Dne 14. t. m. so bila italijanska letala zelo zaposlena v Afriki. Med Kreto in Aleksandrijo so napadla 13 angleških parnikov. Eno ladjo so poškodovale, eno potopila, ostale razpršile. Nadalje so metala bombe na vojno luko v Aleksandriji in zadela neko angleško križarko. Ponoči so napad ponovila, zadela z bombami vojašnico in pristanišče. Vsa letala so se vrnila.

Nemško vojno poročilo: V noči na 15. t. m. so angleška letala napadla Berlin. Toda samo osem jih je prodrlo nad mesto. Bombe so padle največ na predmestja, nekaj jih je padlo v sredino mesta. Zanele so večje požare in porušile več stanovanjskih hiš. Mrtva je ena oseba, ena pa ranjena. Sestreljena so bila nad Berlinom 3 angleška letala, 3 pa med potjo. Angleški polet je omogočilo lepo vreme.

Angleško vojno poročilo: V noči na 14. in tudi v noči na 15. november so bila angleška letala nad Berlinom. To je bil sedaj 31. napad. — Na Taranto so angleška letala ponovno metala bombe v noči na 14. november. Ker je bila mesečina, so opazili letalci vsako ladjo. Zadele so bile velike bojne ladje. Istočasno je bilo 7 požarov, eksplozije so se vrstile ena za drugo.

Grško vojno poročilo: Dne 14. t. m. je bilo živahno na vsej fronti. Vjetih je bilo 200 italijancev. Grki so izvršili več protinapadov. Na Korču in Argirokastro v Albaniji so grška in angleška letala metala bombe. Na letališčih so zadela več letal.

Romunski ministrski predsednik Antonescu je dospel v Rim. Listi ugibajo o vzroku njegovega potovanja in so mnenja, da se Romunija še naprej trudi, da bi dobila nazaj del pokrajine, ki jih je morala odstopiti Madžarski.

V Egiptu je umrl Nahas paša, vlada je odstopila, dan po otvoritvi parlamenta, ki ga je izvršil kralj Faruk s prestolnim govorom. (DNB.) Francoski kapital, ki je blokiran v Zedinjenih državah, bo deloma porabljen za nakup živil za prebivalstvo na francoskem otoku Martinique, ki leži blizu ameriške obale.

Eksplozije v Zedinjenih državah. Na en dan so se pretekli teden pripetile v treh različnih tvornicah streliva eksplozije. Tvornice so blizu druga poleg druge. Vojni minister Knox je izjavil, da vzrok eksplozij ni bila sabotaža.

25 paski drobiž bodo polagoma jemali iz prometa in ga nadomestili z novci iz bakra in aluminijastega bronca.

Vreme bo oblačno, na zahodu deževno in hladno.

Iz Češke

Ženske v organizacijo. »Norodni Prace«, praski delavski dnevnik, prinaša poziv ženskam za vstop v strokovne organizacije, ki pravi: »Z vstopom v strokovno organizacijo in delovanjem v njej zgubi ženska občutek slabosti in negotovosti. Ob misli, da je tudi ona del velike organizacije celote, postaja samozavestnejša in sigurnejša v obrambi poklicnih in življenjskih vprašanj. Ve, na koga se lahko nasloni in opira. Treba je tudi dobre volje in premagati boječnost, ki ni z ničemer upravičena.«

V »DTJ«! »Narodni Prace« poziva delavsko mladino, da vstopa v DTJ (Delavsko Telovadno Zvezo), ki v omejenem obsegu še vedno deluje, kot tudi »Sokol«. DTJ skrbi za telesno in duševno vzgojo delavske in nameščenske mladine. Posebno skrb posvečajo vaditelji in vzgojitelji obrtnemu naraščanju, saj so vaditelji pri dnevnem delu v tovarni in v telovadnici v stiku s to mladino. V telovadnicah se ravno tako dobro razumejo med seboj, kakor pri vsakodnevnem delu, pri strojih. Najštevilnejše so zastopani v »DTJ« kovinarji, in ima »DTJ« svoje najboljše kadre v industrijskih, kovinarskih in rudarskih okrajih. Tam se po izvršenem delu najraje shajajo mladi in stari v »DTJ«, pri telovadbi, športu in v delavskih gledališčih. List vsled tega poziva starše, da pošiljajo svoje mladino v »DTJ«.

Rudolfinnum vrnen za nemške kulturne svrhe. Minuli teden je bila v Pragi otvorjena v stari umetniški dvorani »Rudolfinum« nemška knjižna razstava, katero je otvoril SS skupinovodja K. Frank, ki se je v svojem govoru spominjal časov češkega političnega terorja, ko so v češko-moravski prostor tihotapili Hitlerjev »Mein Kampf«. Opozarjal je nadalje na pomen razstave, ki kaže, kako je Češka in Moravska skozi stoletja rasla z materno nemško zemljo. — Razstava je v poslopiju, ki je moralo poprej skoro dve desetletji služiti mnogobesednemu češkemu parlamentarizmu, kjer so odkrili kulturno suženjstvo in uničevanje sudetskega nemštva, prepovedovali so nemške knjige, uvoz nemške literature in časopisov in se je moral govornik sam boriti proti temu duševnemu preganjanju, ki je hotelo postaviti kitajski zid proti kulturi rajha. — Razstava je simbol veličine naše dobe in zmagovitega orožja nemškega duha. DNB.

Nemški tečaj med uslužbenci. Praski listi javljajo, da češko delovno ljudstvo po vzgledu ostalih slojev popolnoma razume zgodovinsko nalogo, ki se ji ne more izogniti in se je zaradi tega delavstvo in nameščentvo v ogromnem številu prijavilo v tečaj nemškega jezika.

Minister dr. Goebbels v Pragi. V torek, dne 5. novembra je prišel na večdnevno bivanje v Prago na obisk k protektorju von Neurathu minister propagande dr. Goebbels iz Berlina. Naslednji dan je bila na Glavnem trgu velika manifestacija nemškega narodno-socialističnega delavstva, pri kateri je spregovoril dr. Goebbels, a zvečer se je udeležil predstave »Prodane neveste« v Narodnem divadlu.

Divje kostanje in posušene koprive je z veliko vneto nabirala in prinašala v šole mladina, nabira pa tudi star papir, gumo, staro železo in kosti ter dobiva za to primerno plačilo. Z izkupičkom si deca kupuje potrebščine za šolo, nove knjige in podobno.

Cene za popravo obutve se glasom opozoritve najvišjega urada cen niso povišale; čeprav je izšel novi cenik o cenah kožnih izdelkov, veljajo torej še naprej določene cene iz meseca marca. ČTK.

Veliko izbiro jesenskega blaga

v češki in angleški kvaliteti po znano nizkih cenah

za moške obleke in plašče, damske kostume in plašče, hubertuse, oficirske in železničarske uniforme ter krojaške potrebščine dobite samo v

Češkem magazinu

Maribor, Ulica 10. oktobra (pri glavni policiji)

Nočno delo v pekarnah končno veljavno prepovedano

Z uredbo o preskrbi prebivalstva s kruhom je bilo zabranjeno delo v pekarnah pred 4. uro jutraj in odrejeno, da se sme prodajati kruh šele ko je en dan star. S tem je rešena ena glavnih zahtev pekovskih pomočnikov, ukinitve nočnega dela.

Delodajalska združenja so začela akcijo za razveljavljanje te uredbe, vsaj za pondeljek. Nekateri pekovski mojstri so kar na svojo pest začeli kršiti uredbo.

Zveza živilskih delavcev Jugoslavije je zaradi tega ponovno posredovala pri pristojnih ministrstvih. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sedaj z odlokom št. II-39141 od 29. oktobra 1940 odredilo, da ostane ukinitve nočnega dela v pekarnah v veljavi, ker z ozirom na prepoved prodaje svežega kruha ne obstoja noben razlog za ukinitve te navedbe.

V Mariboru in Ljubljani so mnogi pekovski mojstri kršili prepoved nočnega

dela ob pondeljkih in sicer — kakor je ugotovljeno z oprostilno sodbok okrajn. sodišča v Mariboru in po poročilu »Slovenca« (št. 260 z dne 12. novembra 1940) z dovoljenjem bana, ki je na to pristal do rešitve vloge pekovskih mojstrov s strani ministrstva za trgovino, ta rešitev je sedaj prispela in mislimo, da se noben mojster ne bo več hotel izpostaviti nevarnosti, da bo v slučaju kršitve nočnega počitka plačal kazen do din 25.000.—.

Bivši madžarski komunistični voditelj prispel v Moskvo. »Exchange Telegraph« poroča, da je bil madžarski komunistični voditelj Mathias Rakosi na podlagi posebnih pogajanj, ki so se vršila med Moskvo in Budimpešto, izpuščen iz madžarskih zaporov in je že prispel v Moskvo. Rakosi, ki je bil za časa vlade Bele Kuhne komunistični ljudski komisar na Madžarskem ter poveljnik neke armije, se je nahajal neprestano 15 let v ječi. Zdaj bo Rakosi prevzel v Moskvi neko važno funkcijo.

MEZICA

50 letnico rojstva je praznoval s. Karel Potocnik dne 10. t. m. v ožjem krogu svoje družine, prijateljev in znancev. Jubilar je vsem rudarjem v Meziški dolini znan kot prepričan in odločen socialistični bореc, ki je desetletja stal v prvi vrsti našega političnega in kulturnega gibanja ter bil kot zaveden delavec tudi eden izmed prvih v vrstah strokovnega gibanja. Zavedal se je, da je v znanju moč, zato je neprestano spopolnjeval svoje znanje in duševno obzornost. Čital in širil je socialistično literaturo in je še danes zvest naročnik naše »Delavske Politike«. Svojim sočrugom je bil zato lahko vedno dober pomočnik in svetovalec. Rudniško delavstvo ga pogreša, odkar mu je težka živčna bolezen, posledica napornega dela, onemogočila, da bi bil še naprej ostal med njim in je moral v prezgodnji pokoj. Življenje je bilo tudi za tega našega borca težka preizkušnja in je še danes. Vedrega duha in dobre volje pa je kljubuje vsem nevarnostim, trdno prepričan, da bo prej ali slej zmagała ideja, za katero se je boril in se še bori, da bo zmagała socialna demokracija. Jubilaru želimo, da bi ostal v naši sredi do skrajnih mej življenja, vzgled mladim, ki naj bi ga posnemali! Družnost!

»Za čast in kri«. Dramski odsek »Vzajemnosti« je zopet pokazal svojo marljivost, z uprizoritvijo T. Hristove drame »Za čast in kri«, v režiji agilnega s. Zupanca. Dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena. Mezičari so se pokazali. Na splošno željo občinstva se je igra ponovila pred polno dvorano. To pot je dramski odsek nastopil z več novinci, ki so pa kljub temu odigrali svoje vloge zelo dobro in posrečeno. Seveda je žel največ priznanja naš stari igralec Presenc Maks, v vlogi potepuha (pozneje Karl Bukovnik). Tudi njegova hčerka Anica (Bluder Milka) ni dosti zaostajala za njim, samo je bila preliha, kar bo v bodoče popravila. Pl. Boris Bukovnik (Ladinek Andrej) se je prav dobro vživel v svojo vlogo, tako tudi njegova žena Magdalena (Presenc J.), ki je odlično zaigrala. Nad vse pričakovanje je bil nastop novinke (Vaidl Stefka) v vlogi uboge žene in je dobro podala svojo vlogo kot strežnica pri Bukovniku. V 1. dejanju 4. prizora je bil tempo prenačen in zato igra težko razumljiva. Izvredno je igrala (Mlinar Poldar) v vlogi gospe svetnikove Kališnikove. Enako se je odrezal tudi (Lešnik Rudi) v vlogi Krumarja, drugega državnega tožilca, ki je tako trdo postopal z ubogim potepuhom, kljub temu, da je bil zaljubljen v njegovo hčerko Anico. Dober je bil tudi (Šahman Slavko) v vlogi Grmice, jetniškega paznika. Tudi pisar in policaj (Kupmayer Pepi) se je kot novinec dobro odrezal, imel pa je precejšnjo tremo. Dinar (Pudgar Rudi) je bil prav dober. Hudo-pisk Joško, ki je to pot igral kazniškiškega kurata, je bil originalen tip, ki je znal sočutno posredovati in tolažiti vse obupance. Ko bo zbil tremo, bo tudi bolj razločen v govorjenju. Scenerija je bila časa in okolščinam primerna, maske izborne. Tako je publika

Zvočni kino Pobrežje

16. in 17. novembra

»Kapetan Dvek«

z dodatkom žurnala in smešnice

Vsakovrstne

odpadke papirja in cunj

kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK

trgovina vseh vrst surovin (telefon 27-43)

Maribor, Pobrežje, Cankarjeva 16

Nakupovalnica: Maribor, Kopališka in vogal Pljuške-Tržičke c. (Gostinčič)

zadovoljna odhajala, igralcem pa je bil obisk v plačilo za njih trud. Režiser je skrivnostno zaupal, da nam bodo igralci v doglednem času postregli z nad vse smešno burko »Drzni plavač«.

Obdobja seja »Vzajemnosti« bo v nedeljo, dne 17. t. m. ob pol 10. uri dop. v »stibelcu« gost. Toff. Udeležba obvezna. Družnost!

ZABUKOVCA

Le ne z ostrogami. Pri nas imamo nekega mladega paznika, ki vedno misli, kako bi delal red pri našem delavstvu in mu včasih vpričo delavcev ta opazka tudi glasno uide iz ust, tako, da se upravičeno bojimo, da bi mu to vedno premišljevanje ne škodilo. Svetujemo mu, da začne delati red kar pri sebi. Tisti bori košček kruha, ki ga še ima naš delavec danes za malico — pa naj ne bo gospodom kamen spoditke. V občevaranju z delavci naj bo bolj stvarjen in obziren, pa bo lahko pokazal jamskemu obratovodstvu isto proizvodnjo, kot njegovi g. tovariši na drugih izmenah, ne da bi se mu bilo treba jeziti, češ da mu delavci nalahše nagajajo, in mu tudi ne bo treba nekoga, da bi vedno bdel z budnim očesom nad njim in branil njegovo avtoriteto, ki si jo sam ne zna pridobiti. Zmota je misliti, da se avtoriteta najlažje pridobi na ta način, ako se ljudi vzpodbada. — Še konj se počasi privadi na ostroge in postane top. Torej le več uvidevnosti napram delavcem, pa bo takoj boljše. Ruderji.

SLOVENSKA BISTRICA

Smrt kosi. Dne 7. t. m. je umrl v 84. letu s. Valentin Tramshek. Pokojnik je dolga leta delal v tukajšnji tovarni bakra. Da je bil pokojnik zelo priljubljen med delavci, je pričal njegov pogreb, katerega se je udeležilo delavstvo z godbo »Vzajemnosti« na čelu. Družini naše sožalje!

Poverjeniški odbor »Delavske Politike« ima v soboto, dne 1. decembra ob 8. uri zvečer sejo v gostilni Pernat Matilde. Vsi in točno!

SELNICA OB DRAVI

Čedna izjava. Na dopis objavljen 29. oktobra v »Delavski Politiki« je izjavil nek zmago-slavni izdajnik: »Nam gruntarjem ne bodo gospodarili berači, dninarji in delavci. Mi plačujemo dačo, siromaki komaj živijo in bi se radi z nami na občini gospodarili.« Kdo ima več glasov v občini, »i« Kdo plačuje davek na potrošnjo, ki tvori velik, če ne največji del občinskih dohodkov?

»DRAVA«

zavarovalnica malega človeka

Maribor, Sodna 1, v lastni palači

Domači zavarovalni zavod — zavaruje za smrt in doživljenje — za doto in gospodarsko osamosvojitve — za rento, starostno preskrbo, preužitke, pokojnino — denar zavarovancev (njihova premijska rezerva) je varno naložen.

Kdor želi sebi in svojcem dobro, se zavaruje pri »Dravi«! Zahtevajte prospekte in obisk zastopnikov!

Francosko časopisje danes

V švicarskem dnevniku »Volksstimm« piše Fernand Frantz o današnjem časopisju v nezasedeni Franciji. Iz članka posnemamo:

Odisejaka francoskega časopisja je pričela z evakuacijo Pariza. Veliki dnevniki so se pričeli seliti na jug dežele. Ta selitev je bila zelo dramatična, kajti komaj si je kak časopis poiskal novo streho, že so se kraju približevale nemške čete, in zopet je bilo treba bežati. Vlada se selila v Bordeaux, z njo vred vodilni dnevniki, čez nekaj časa je bilo treba zopet bežati v Clermont Ferrand.

Ko se je francoska vlada preselila iz Clermont Ferranda v Vichy, je časopisje ni sledilo. V Vichyju namreč ni nobene večje tiskarne, uredništva so torej ostala v Clermont Ferrandu in z njimi vred tudi del cenzurnih oblastev. Trenutno izhajajo v Clermont Ferrandu: »Paris-Soir«, »Oeuvre« (razume se, da imata oba dnevnika miselno spremenjeno uredništvo!), »Petit Parisien«, »Temps«, »Jour«, »Petit Journal«, »Figaro«, tednika »Candide« in »Journal de la Femme«. V Limoges se tiskajo »Journal« in »Action Française« ter katoliški »Croix«. V Lyonu izhajata »L'Auto« in »Marianne«, (ki je bila sedaj ustavljena), v Marseillu pa »Gringoire«.

V treh tiskarnah v Clermontu, kjer zdaj tiskajo večino pariških dnevnikov, vlada strahovita stiska. Zato ni čudno, če je nekega dne izšel »Jour«, na katerem je bila natiskana druga stran »Petit Journala«. V eni izmed tiskarn,

kjer tiskajo kar pet dnevnikov, se vršijo seje uredništva radi pomanjkanja prostora kar na dvorišču in uredniki ter sodelavci imajo svoje pisarne kar v bližnji kavarni. Da se ta tiskarna nahaja v neposredni bližini norišnice v Clermont Ferrandu, pravzaprav nič čudnega ni... Razume se pa, da je to dejstvo vzrok brezštevilnim smešnicam.

Veliko je pa francoskega časopisja, ki ni preživelo junijskega viharja. Predvsem je treba omeniti tiste liste, ki niso hoteli slediti po poti »Nove Francije« in so bili za nadaljevanje odpora, to so »Ordre« in »Epoque« ter katoliško demokratična »L'Aube«. Prenehali so izhajati tudi socialistični listi z glavnim organom »Populaire« vred. Izginili so tudi brezbarvni listi kot »Intransigeant«, »Excelsior« in »Paris-Midi«.

Na novo je začel izhajati »L'Effort«, ki ima podnaslov »socialistično glasilo« in je nekak »Populaireov« naslednik. Vsekakor pa je »L'Effort« izredno umerjen socialistični dnevnik in glasilo desnega krila socialistov. Nov časopis je tudi glasilo bivšega ministra za informacije Frossarda »Mot d'Ordre«.

Kako pa je z literarnimi revijami? Velike, tudi v inozemstvu znane, tedenske revije »Candide«, »Marianne« in »Illustration« po kratkem presledku zopet redno izhajajo. Bralec lahko spozna, da literarni nivo teh revij ni padel, kar se zlasti velja za »Revue de Deux Mondes«, ki skuša rešiti duhovni obraz Francije iz težke omotice.

KULTURNI PREGLED

»Knjiga za vsakogar«, I. zbirka: Povesti Maksima Gorkija. Izšel je prvi snopič na 48 straneh, ki jo izdajajo Cvetko Zagorski in tovariši in ki prinaša Gorkijeve črtice: Nekoč v jeseni, Starka Izergil. Pesem o burjevstniku in začetek Gorkijevega življenjepisa, posnetega po znani knjigi Gruzdeva. Prva zbirka bo obsegala pet snopičev po 48 strani krajših Gorkijevih del, tako da bo cela prva zbirka obsegala 240 strani. Naročnina za celo zbirko znaša le 12 din, posamezni snopiči pa se prodajajo po 3 dinarje. Tiska jo Ljudska tiskarna, naroča pa se pri upravi Maribor, Sodna ulica 26-III.

Gorkijevih del poznamo Slovenci razmerozelo malo, čeprav smo se z njim seznanili že leta 1905 v antologiji ruske moderne, ki jo je priredila Minka Govekarjeva in ki nam je na 100 straneh dala štiri Gorkijeve novele. Leta 1910 je Fedor Gradišnik izdal štiri Gorkijeve povesti v posebni knjigi. Leta 1912 je v prevodu Etbina Kristana izšel klasičen Gorkijev socialni roman »Matij«, ki ga je izdal delavski list »Zarja«. Po svetovni vojni smo dobili roman »Matij« v novem prevodu, razen tega pa

še Gorkijevo »Detinstvo«, roman »Troje«, socialno kmečko povest »Poletje« in zbirko novel »Karamora«, ter »Deveti januar«. Mnogo drobnih Gorkijevih del je izšlo tudi v podlistkih različnih delavskih časopisov in v revijah. Vse to pa je mnogo premalo, saj je bil Gorki izredno plodovit pisatelj in bi njegovi zbrani spisi napolnili nad sto zajetnih knjig. Zato iskreno pozdravljamo inicijativno naših mladih, da so začeli izdajati to zbirko Gorkijevih krajših del, ki jo je občinstvo z veseljem sprejelo in je že v par dneh bila potrebna druga naklada prvega snopiča. Z več strani je bila izražena želja, naj bi izdajatelji tudi v drugem zvezku nadaljevali z Gorkijem, ker je zanj mnogo več zanimanja, kakor za ostale pisatelje, ki jih »Knjiga za vsakogar« še namerava prinašati. To bi bilo tem lažje, ker je Gorki ravno v svojih drobnih delih skoraj neizčrpen in tudi najbolj svojski. V Beogradu sta se kar dve založbi lotili izdajanja Gorkijevih zbranih del: »Nolit« je dozdaj izdal že tri serije, vsako po šest debelih knjig in bo z izdajanjem še nadaljeval. Postanimo torej tudi mi Slovenci častilci Gorkija, glasniki nove dobe, zagovorniki vragabundov, bosjakov, ter vseh ponižanih in razžaljenih. — T. M.

Delavski pravni svetovalec

Stanovanjska zaščita (Slovenski Javornik)

Vprašanje: Hišni lastnik mi je odpovedal stanovanje, ne da bi imel za to vzrok in bi moral iti jaz 1. decembra na cesto, čeprav sem najemino redno plačeval. Ali ne velja sedaj zopet stanovanjska zaščita?

Odgovor: Temeljem ministrske naredbe z dne 17. oktobra 1940 »Službeni list« št. 86 z dne 26. oktobra 1940 se stanovanja in lokali ne smejo več odpovedati brez zakonitih razlogov, ki jih našteva ta naredba v čl. 1. Odpovedati sme hišni lastnik le: 1. Če so stanovanje ali poslovni prostori potrebni njemu samemu ali njegovim oženjenim sinovom ali omoženim hčerkam za osebno stanovanje ali za opravljanje pridobitnega dela; 2. Če je treba poslopje porušiti, da se sežida novo; 3. Če najemnik ne plača dolžne najemnine najpogostjeje v 1 mesecu po zapadlosti; 4. Če najem-

nik kvari stanovanje in ga sploh uporablja zoper pogodbo, ali ga oddaja zoper pogodbo v podnajem; 5. Če je življenje najemnika ali njegovih sostanovalcev ali podnajemnika v stanovanju pohujšljivo, ali če s svojim vedenjem stanovalci otežujejo v stanovanju ali na dvorišču bivanje drugim v hiši; 6. Če se najemnik ali njegov rodbinski član obsodi radi kaznjivega dejanja napram hišnemu lastniku ali njegovim rodbinskim članom izvzemši, če je bil najemnik izzvan, sam žaljen ali napaden. — Odpovedi, ki so bile podane doslej in se niso pravomočne, se presojajo po tej uredbi. Če ni podan noben tak razlog na Vaši strani, je odpoved Vašega stanovanja nedopustna. Če ste dobili sodno odpoved, morate vložiti v 8 dneh pri sodišču ugovore in ponuditi dokaze, da ni podan noben zakonit razlog za odpoved. Vsaka pogodba, ki je sklenjena zoper predpise te naredbe, je nična.

Proda se stara, dobro ohranjena kuhinja.

Horvat, Maribor, Glavni trg 3

ŠE VEDNO KUPITE DOBRO IN PO UGODNIH CENAH

Rokavice, nogavice, pletenine, bluze, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki). Volna, prela za strojna ročna dela. Kombeže, modrčke, srjace svilene in flor nogavice itd. Oblekce, platno, odeje, predpasnike, rute. Blago, perilo za ženske, moške, otroke. Šivilske potrebščine, galanterija.

OSET »MARA«, Koroška cesta 26 (Poleg tržnice — Vodnikov trg).

Krznar

vseh vrst izdelave, popravila in moderniziranje plaščev, jopic i. t. d. Solidne cene in točna izdelava!

ŽELEZNIK
VALENTIN
MARIBOR
Kopališka ulica 2

Damske plašče najnovejših modelov, volno, ročna dela itd. priporoča

LAMA

Maribor, Jurčičeva ulica 4